

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Antonína Koukala a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobkyně M. P., proti žalované České správě sociálního zabezpečení**, Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 6. 2001, č. j. xxx,

t a k t o :

Věc se přikazuje Krajskému soudu v Ostravě.

O d ů v o d n ě n í :

Opravným prostředkem podaným ke Krajskému soudu v Ostravě se žalobkyně domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým byla žalobkyni zamítnuta žádost o zápočet doby osobní péče o blízkou osobu pro nesplnění podmínek ustanovení § 5 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen zák. č. 155/1995 Sb.).

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 30. 1. 2002 č. j. 22 Ca 7/2002 -13 postoupil věc Městskému soudu v Praze, protože dle jeho názoru věci rozhodování o době a rozsahu péče o blízkou osobu podle § 85 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., jsou věcmi sociálního zabezpečení sui generis, které nelze řadit mezi věci důchodového pojištění ve smyslu § 89 odst. 1 téhož zákona. Zatímco za „věci důchodového pojištění“ ve smyslu ust. § 89 odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb. považuje ustálená soudní praxe rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění nebo důchodového zabezpečení, tj. rozhodnutí o nárocích na tyto dávky a o nárocích na výplatu těchto dávek, je rozhodnutí podle § 6 odst. 4 písm. a) bodu 11 tohoto zákona svým charakterem rozhodnutím o tom, zda doba a rozsah péče o bezmocnou osobu budou či nebudou v řízení o dávce důchodového pojištění zhodnoceny jako doby pojištění. Nejde tedy o rozhodnutí o samotné dávce důchodového pojištění, a není tedy věcí důchodového pojištění ve smyslu ust. § 89 zák. č. 582/1991 Sb., v platném znění. Protože tedy opravný prostředek podaný žalobkyní nesměřuje proti rozhodnutí správního orgánu vydaného ve věci důchodového pojištění, důchodového zabezpečení nebo nemocenského pojištění, je k přezkoumání napadeného rozhodnutí ve smyslu ust. § 246 a odst. 1 o. s. ř. místně příslušný soud, v jehož obvodu má tento správní orgán sídlo, tj. Městský soud v Praze.

Městský soud v Praze dne 28. 2. 2003 předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu s tím, že ve věci bylo rozhodnuto žalovanou dle ust. § 5 zák. č. 155/1995 Sb., tedy podle zákona o důchodovém pojištění, místní příslušnost soudu je tedy dána § 7 odst. 3 s. ř. s. (před 1. 1. 2003 pak ust. § 246a odst. 2 o. s. ř.).

Dle § 7 odst. 6 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí

o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.

Dle § 7 odst. 1 s. ř. s. nestanoví-li tento nebo jiný zákon jinak, je k řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu věcně příslušný krajský soud. Dle § 7 odst. 2 s. ř. s. nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Dle § 7 odst. 3 s. ř. s. ve věcech důchodového pojištění a důchodového zabezpečení je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje.

Nejvyšší správní soud tedy musel posoudit, zda v dané věci bylo napadené rozhodnutí žalované rozhodnutím ve věci důchodového pojištění, v tom případě by byl v souladu s § 7 odst. 3 s. ř. s. k řízení místně příslušný Krajský soud v Ostravě, v jehož obvodu má žalobkyně bydliště. V opačném případě by byla místní příslušnost soudu určena § 7 odst. 2 s. ř. s., popř. § 7 odst. 4 s. ř. s.

V dané věci rozhodla Česká správa sociálního zabezpečení tak, že zamítla žádost žalobkyně o zápočet doby osobní péče o blízkou osobu pro nesplnění podmínek ustanovení § 5 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění. V odůvodnění žalovaná uvedla, že dobu osobní péče žalobkyně o její matku nelze hodnotit, neboť dle § 9 písm. k) zák. č. 100/1998 Sb., o sociálním zabezpečení se doba osobní péče o blízkou osobu hodnotí v případě, že se jedná o osobu převážně nebo úplně bezmocnou a nebyla umístěna v ústavu sociální péče, nebo v obdobném zdravotnickém zařízení, a to nejdříve od 1. 1. 1976. Vzhledem k tomu, že dle posouzení posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava – město ze dne 30. 4. 2001 zdravotní stav matky žalobkyně odpovídal v uvedené době pouze částečné bezmocnosti podle § 47 zák. č. 121/1975 Sb., a § 29 odst. 1 vyhl. č. 128/1975, nelze dobu osobní péče o matku žalobkyně v době od 1. 3. 1974 do 31. 12. 1978 a od 1. 1. 1979 do 30. 9. 1979 hodnotit pro účely důchodového pojištění.

Z citovaného rozhodnutí žalované je zřejmé, že zápočet doby péče o osobu blízkou byl posuzován pro účely důchodového pojištění. I když je řízení o prokázání doby a rozsahu péče osob pečujících osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let upraveno v § 85 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, jedná se o rozhodnutí, které má význam pro řízení o dávce důchodového pojištění, v daném případě starobního důchodu. To vyplývá i z dikce ust. § 85 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. ve znění platném ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované, podle něhož lze návrh na zahájení řízení o uznání doby péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodu 11 podat nejdříve po skončení uvedené péče nebo v době jejího trvání v souvislosti s podáním žádosti o přiznání důchodu, ne však dříve, než byla podána přihláška účasti na důchodovém pojištění podle § 5 odst. 3 věty druhé a odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, nejpozději však do dvou let od skončení této péče.

Je pravdou, že se v dané věci jedná o řízení, jehož výsledkem je nikoli rozhodnutí o samotné dávce důchodového pojištění, nýbrž rozhodnutí o tom, zda bude doba a rozsah péče osob pečujících osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let v řízení o dávce důchodového pojištění uznány jako doba pojištění. Nejvyšší správní soud však nesdílí názor Krajského soudu v Ostravě, že rozhodnutí, které není rozhodnutím o dávce důchodového pojištění, není tedy věcí důchodového pojištění. Na tom nic nemění ani skutečnost, že řízení o prokázání doby a rozsahu péče osob pečujících

osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let je upraveno v § 85 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. V dané věci byla žádost žalobkyně o zápočet doby osobní péče o blízkou osobu zamítnuta pro nesplnění podmínek ustanovení § 5 zák. č. 155/1995 Sb., tedy ustanovení zákona o důchodovém pojištění, které upravuje okruh osob účastných na důchodovém pojištění. Předmětem posouzení přitom bylo, zda dobu, kdy žalobkyně pečovala o svou matku, lze hodnotit pro účely důchodového pojištění.

Také rozdílná právní úprava opravných prostředků zakotvená v § 85 odst. 2 a § 89 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. neznamená, že by rozhodnutí o prokázání doby a rozsahu péče osob pečujících osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let nebylo věcí důchodového pojištění. Dle názoru Nejvyššího správního soudu ustanovení § 85 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. ve znění platném ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované pouze vymezuje určitou skupinu rozhodnutí a stanoví pro ni jinou úpravu opravných prostředků, než je uvedena v § 89 odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb., neboť se jedná o rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení a o odvolání proti takovému rozhodnutí dle § 85 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení, teprve o opravném prostředku proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o odvolání rozhoduje soud.

Rozhodnutí o prokázání doby a rozsahu péče osob pečujících osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let nemají sama o sobě právní význam bez vazby na rozhodnutí o dávce důchodového pojištění, a je tedy i smyslem zákona, aby taková rozhodnutí (v druhém stupni) přezkoumával tentýž soud, který by rozhodoval o žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o samotné dávce důchodového pojištění.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti o zápočet doby osobní péče o osobu blízkou pro nesplnění podmínek § 5 zák. č. 155/1995 Sb. je rozhodnutím ve věci důchodového pojištění, proto v souladu s ust. § 7 odst. 3 a § 7 odst. 6 s. ř. s. přikázal věc Krajskému soudu v Ostravě.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2004

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu